

Návrh manželky, by jí bylo povoleno oddělené bydliště a manželé bylo uloženo, platiti jí výživné, soud první stolice zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody :

Napadené usnesení správně povolilo navrhovatelce prozatímní opatření odděleným bydlištěm podle § 382 čís. 8 ex. ř., ježto šetřením bylo zjištěno, že se stěžovatel opětovně opíjí a v tomto stavu manželce tělesně ubližuje a takto jí na zdraví i majetku ohrožuje. Stěžovatel přiznává, že až dosud s manželkou žil ve společné domácnosti a jí veškerou výživu in natura poskytoval. Domáhá-li se nyní manželka sporem placení výživného ze zákonného důvodu § 91 obč. zák., bude o jeho oprávnění rozhodnuto ve sporu, zejména i o tom, jaký účel a dosah mělo narovnání mezi manžely v roce 1926 při jednání o rozvodu od stolu a lože. Stěžovatel dovozuje, že se navrhovatelka vzdala sporným smírem nároku na výživné a že nemá vůbec právo, které by bylo lze podle § 378 ex. ř. zajistiti. Než o otázkách, zda má žalobkyně právní nárok na výživné, či zda tento nárok zanikl dohodou stran a vzdáním se nároku žalobkyní, bude rozhodnuto v zahájeném sporu č. j. Ck I 547/30 a nelze je řešiti při povolení prozatímního opatření, poněvadž by tím bylo předbíháno sporu o tuto věc. Dovolací stížnost mylně odkazuje k rozhodnutím čís. R I 336/30, poněvadž v této věci nebyla sporná otázka vzdání se nároku na výživné předmětem současně vedeného sporu o výživné, a ve věci Rv I 792/25 byla právě otázka vzdání se nároku na výživné řešena v řízení sporném.

Čís. 10745.

Nárok na náhradu škody proti tomu, komu příslušel dozor na škůdce, promlčuje se ve třech letech.

K tomu, by počala běžeti promlčecí lhůta podle § 1489 obč. zák., jest třeba takové znalosti škody, by vystačila k podání žaloby. Z celkové škody z poranění s trvalými následky nelze vytrhnouti část bolestného a následků úrazu za poslední tři léta a tuto část uplatňovati v době, kdy nárok na náhradu škody byl již promlčen.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1931, Rv II 394/30.)

Žalobkyně domáhala se žalobou, zadanou roku 1929, náhrady škody na žalované, ježto jí před deseti léty nedospělý tehdy syn žalované poranil. Obě nižší soudy žalobu zamítly, dovolací soud z těchto důvodů: Po stránce právního posouzení odvolání v podstatě nenapadá úsudek prvního soudu, že žalobkyně již dávno věděla o škodě i co do bolestného i co do nemožnosti výdělku, a dále, že tu nebylo předpokladů, za nichž by se promlčení žaloby bylo stavělo. Pokud odvolatelka vyvrací domnělý názor prvního soudu, že prý čin nedospělce byl by nejvýše přestupkem podle § 335 tr. zák., jsou její vývody bezpředmětné, poněvadž první soud spatřoval nejvýše přestupek § 335 tr. zák.

v tom, co spáchala žalovaná podle samotného přednesu žalobkyně, kdežto čin nedospělce právem kvalifikoval nanejvýše jako přestupek nedospělých. Netřeba proto ani rozebíratí otázku, zda by v souzeném případě mělo místo promlčení třicetileté, kdyby jednání nedospělce vsutku bylo zločinem. Sporné jsou tudíž podle odvolacích vývodů hlavně dvě otázky: od kdy jest konkrétně počítati tříletou promlčecí lhůtu a zdali promlčení bylo přetrženo nepřímým uznáním žalobních nároků žalovanou. Podle ustanovení § 1489 obč. zák. promlčuje se každá žaloba o odškodnění ve třech letech od doby, co poškozený zvěděl o škodě a osobě škůdcově. Ve shodě s ustálenou již praxí jest tu předpokládati takovou vědomost, jež stačí k podání žaloby, tedy zejména vědomost nejen o škodné události, nýbrž i o jejích příčinách a o rozsahu jejího škodlivého účinku. Avšak žalobkyně v řízení první stolice, ani když bylo namítnuto promlčení žalobních nároků, netvrdila výslovně, že se jí takové vědomosti nedostávalo. Z jejího přednesu, že jí noha přes všechno léčení od té doby, od poranění, stále teče, že jí má ustavičně v obvazu, že není skoro žádné práce schopna a že trpí stále velké bolesti, první stolice správně usoudila a zdůvodnila, že žalobkyně věděla již dávno o škodě i co do bolestného i co do nemožnosti výdělku. Doložiti jest jen, že k vědomosti o rozsahu škodlivých následků se ovšem nevyžaduje, by účinky napřed poznatelné také již skutečně nastaly. Odvolatelka vytýká prvnímu soudu, že v otázce, kdy se počalo promlčení žaloby, pochybil, smísiv prý promlčení žaloby s promlčením nároku. Míni v podstatě, že prý § 1489 obč. zák. mluví jen o promlčení žaloby pro nárok konkrétní; jen takový určitý náhradní nárok prý se pro minulost ztrácí, nebyla-li žaloba podána do tří let, ale tím se prý neztrácí žalobní právo pro nároky budoucí, neboť nárok sám jakožto takový se prý promlčí teprve ve třiceti letech. Odvolatelka je na právním omylu. Ani v nauce ani v praxi není o tom sporu, že výraz »žaloba o odškodnění« v § 1489 obč. zák. jest totožný s »nárokem na odškodnění«, při čemž jest míti na zřeteli, že obligace z nedovoleného činu vzniká teprve z bezprávně utrpěného poškození a že tudíž teprve ve sporu jest zjistiti, zda žalovaný nárok jest vůbec po právu. Tím lze vysvětliti, že zákon užívá obratu »každá žaloba o odškodnění«. Odvoláním tvrzená obdoba s promlčením výměnkářských dávek přes tři léta zadrželých — na rozdíl od promlčení nároku na dávky budoucně dospívající — je nemístná, poněvadž nárok na výměnkářské dávky je co do svého obsahu a rozsahu již stanoven smlouvou stran. Výkladem, jež odvolatelka dává předpisu § 1489 obč. zák. bylo by proti zřejmému úmyslu zákonodárcovu ustanovení o tříleté promlčecí lhůtě prakticky namnoze zvráceno, nanejvýš, pokud jde o náhradu škody z poranění s trvalými následky. Obdoba jednotlivých případů z judikatury nebo literatury, na něž odvolatelka poukazuje, nepřiléhá, poněvadž v souzeném případě již ze skutkového přednesu žalobkyně vyplývá, že jí celý poznatelný rozsah škody byl již dávno znám, jak první soud správně vystihl, poukávav při tom k ustanovení § 1325 obč. zák. a § 406 c. ř. s. Než odvolatelka nemá pravdu ani v tom, snaží-li se z tvrzeného ujišťování žalované, že si její syn

vezme žalobkyni za manželku, sestrojiti uznání žalobních nároků a dovozuje, že tu platí promlčení třicetileté a při nejmenším že promlčení, byť i tříleté, bylo tímto uznáním přetrženo (§ 1497 obč. zák.) až do doby, kdy žalovaná (její syn) odepřeli splniti tvrzený slib. I když se vychází ze skutkových tvrzení žalobkyně, nelze mluvit o nepřímém uznání žalovanou již proto, že, slibovala-li žalovaná, že si její syn vezme žalobkyni, neuznala tím ještě žalobní nároky odvozované nyní z jejího vlastního zavinění. Slibovala tím něco za svého nezletilého syna, který není žalován, tedy nikoliv jménem vlastním. Dokonce pak není v přednesu žalobkyně zmínky o tom, že domnělé uznání žalobních nároků jménem nezletilého syna bylo poručensky neb opatrovnický schváleno, jak by k jeho platnosti po zákonu bylo potřeba (§ 233 obč. zák.), nehledíc k tomu, že sám slib, o nějž jde, byl by podle § 45 obč. zák. nezávazný. Není-li tu uznání žalovanou, nemohly nastati ani právní účinky § 1497 obč. zák. a nelze mluvit o smlouvě uznávací, která by podmiňovala obecnou třicetiletou lhůtu promlčecí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Důvod nesprávného právního posouzení jest tu nejdůležitějším dovolacím důvodem (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) a proto v prvé řadě jest se zabývatí tímto důvodem a otázkou namítaného promlčení žalobního nároku. Předem jest si uvědomiti, že žalován není pachatel, který úraz žalobkyni způsobil jako chlapec as dvanáctiletý, nýbrž jeho matka proto, že prý na svého syna nevykonávala náležitý dozor. Správně usoudily nižší soudy, že v tom, co se klade za vinu žalované, bylo by lze spatřovati nanejvýše přestupek § 335 tr. zák., takže může jíti jen o tříletou dobu promlčecí. Další spornou otázkou jest, od kdy jest konkrétně počítati tříletou promlčecí lhůtu a zdali promlčení bylo přetrženo nepřímým uznáním nároků žalovanou. I tyto obě otázky správně posoudil odvolací soud a proto poukazuje se k jeho správným, stavu věci i zákonu odpovídajícím důvodům, které ani vývody dovolání nebyly vyvráceny. Podle těchto správných důvodů napadeného rozsudku žalobkyně již dávno měla vědomost o škodě, kterou jí zraněním nohy způsobil Alois Š., neboť sama v žalobě uvádí, že jí noha přes všechno léčení od doby zranění stále teče, že jí má ustavičně v obvazu, že není skoro žádné práce schopna a že trpí stále velké bolesti — věděla tedy žalobkyně, po případě její zákonný zástupce již dávno o škodě i co do bolestného i co do nemožnosti výdělku. Žalobkyně sice v dovolání tvrdí, že nežaluje staré bolestné, že žaluje jen bolestné z doby přítomné za tři roky od žaloby zpět, pokud není promlčeno, a že nemohla věděti, jaké bolesti a jaké následky ze zranění ještě vzniknou a jak dlouho budou trvati. Avšak tvrzení toto jest nerozhodné, ano jde podle vlastního tvrzení žalobkyně o zranění s trvalými následky, ona nebyla ani tvrzena ani prokázána nějaká skutečnost, z níž by nutně muselo býti usuzováno, že o škodě žalobou uplatňované žalobkyně nevěděla dříve, již před uply-

nutím tříleté promlčecí doby. Podle ustálené judikatury tohoto nejvyššího soudu (srovn. na př. rozh. čís. 2607, 3082, 3419, 5089, 5409, 7102 sb. n. s.) jest k tomu, by počala lhůta promlčecí běžeti, třeba takové znalosti škody, by vystačila k podání žaloby. Zde jest míti na mysli, že jde o zranění s trvalými následky, a správně bylo poukázáno k ustanovení § 1325 obč. zák. a § 406 c. ř. s. Nejde tu o občasná plnění jako při dávkách výměnkářských nebo při úrocích, nýbrž o škodu z úrazu s trvalými následky, o níž poškozená přirozeně věděla mnohem dříve než až za deset let po úrazu. Jest proto žaloba o náhradu škody podle § 1489 obč. zák. promlčena a nelze z této celkové škody vytrhnouti část bolestného a následků úrazu za poslední tři léta a tuto část, jež není samostatným celkem, uplatňovati žalobou po deseti letech po úrazu. I ostatní právní otázky posoudil odvolací soud zcela správně a jest proto dovolací důvod čís. 4 neopodstatněn.

Čís. 10746.

Jízdní kolo není věci vnesenou (§ 970 obč. zák.) podle zvyku lázeňskými hosty do lázní, jež nejsou zařízeny na úschovu kol.

(Rozh. ze dne 30. dubna 1931, Rv II 112/31.)

Žalobci bylo za jeho pobytu v lázních žalované obce odcizeno kolo. Žalobě o náhradu škody proti obci procesní soud prvního stáda vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle třetího odstavce § 970 obč. zák. ručí majitelé lázeňských ústavů stejně jako hostinští za věci vnesené podle zvyku lázeňskými hosty do lázní. Za takovou věc nelze v souzeném případě pokládati jízdní kolo, ježto městské lázně, o něž jde, nejsou zařízeny na úschovu jízdních kol, což žalobce věděl, ano jest zjištěno, že mu pokladník, když ji žádal za úschovu kola, sdělila, že nemůže převzít kolo do úschovy, ježto nemá k tomu vhodné místnosti. Také plavčík, na něhož se žalobce obrátil se žádostí, by na kolo dohlédl, výslovně žalobci prohlásil, že za kolo neručí. Je nerozhodné, že lázeňští hosté přes to, že nebylo místností určených správou lázní pro úschovu kol, stavěli je na chodbě, neboť to činili na vlastní odpovědnost, tím spíše, když zřízenci je upozorňovali na to, že nepřijímají záruku za ztrátu kol. Podnikatel lázní ručí jen za věci, které obvyklým způsobem jsou lázeňskými hosty vneseny do lázní, tento předpoklad tu však schází a není proto žalobní nárok, pokud je založen na ustanovení § 970 obč. zák., odůvodněn. Žalobce nemůže se však s úspěchem dovolávati ani ručební povinnosti podnikatelovy podle § 1313 a) obč. zák., ježto vůbec netvrdil zavinění zaměstnanců žalované strany na ztrátě kola a ježto mezi stranami nedošlo k uzavření zvláštní schovací smlouvy.